

фінансово-економічного характеру, які відображають фінансові відносини, які виникають у процесі мобілізації та використання фінансових джерел щодо оздоровлення підприємства. Заходи організаційно-правового характеру спрямовані на вдосконалення організаційної структури підприємства, підвищення якості менеджменту, звільнення підприємства від непродуктивних виробничих структур, поліпшення виробничих стосунків. Отже, першою реакцією на виникнення кризових явищ найчастіше є скорочення витрат, закриття та продаж збиткових та неприбуткових підрозділів підприємства, скорочення та розпродаж обладнання, звільнення персоналу. Наступні дії щодо виходу підприємства з кризи передбачають активні дії щодо модернізації обладнання підприємства, пошук та залучення нових ефективних технологій.

Отже, в умовах виникнення фінансової кризи на підприємстві, фінансова санація є одним із найефективніших методів оздоровлення діяльності підприємства, забезпечення його прибутковості. Однак порядок проведення санації потребує постійний моніторинг та контроль за ефективністю здійснення санаційних заходів, що дозволить зменшити кількість можливих ризиків та забезпечить більшу результативність процесу.

Список використаних джерел:

1. Закон України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” (з внесеними змінами та доповненнями) від 14.05.1992, №2343-ХІІ.
2. Мсц В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 132 с.
3. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2008. – 412 с.

Небаба Н.О.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

КЛАСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ В СИСТЕМІ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В ринкових умовах основним завданням економічного розвитку країни є підвищення ефективності управління підприємством за рахунок оптимального формування фінансових потоків. Однією з основних причин відсутності досконалого механізму управління потоками недержавного пенсійного фонду (НПФ) є багатогранність

поглядів вчених на сутність, класифікацію та види фінансових потоків в системі недержавного пенсійного забезпечення (НПЗ). Зважаючи на багатогранність поняття «фінансові потоки» існує необхідність систематизації їх видів, виділення класифікаційних ознак та здійснення класифікації фінансових потоків з метою забезпечення ефективного управління ними.

Фінансові потоки є самостійним об'єктом управління. Дослідженням їх сутності, класифікаційних ознак займаються такі вчені як Азаренкова Г.М., Ермошкіна О.В., Ісакова Т.М., Майборода О.В., Меренкова О.В., Школьник І.О., Бланк І.А..

На основі аналізу наукових джерел автором узагальнено та удосконалено класифікацію фінансових потоків в системі недержавного пенсійного забезпечення за наступними ознаками: за видами діяльності, за масштабами обслуговування, за оцінкою в часі, за періодичністю, за ризиковістю, за спрямуванням, за методами обчислення обсягу, за структурою, за забезпеченням платоспроможності.

За видами діяльності фінансові потоки можна поділити на 3 групи. До першої відносять фінансові потоки, що утворюються в результаті поточної, або операційної діяльності. Сюди відносяться поточні витрати на обслуговування НПФ, внески учасників та виплата пенсій. Друга група включає в себе фінансові потоки від інвестиційної діяльності (інвестування вкладених коштів, отримання доходу від інвестування, повернення інвестиційного капіталу). Третя група – фінансові потоки від фінансової діяльності, прикладом таких потоків може бути отримання доходу від участі в капіталі.

За масштабами діяльності виділяють загальний фінансовий потік, тобто в цілому по системі чи по окремому НПФ; від окремих операцій (наприклад в результаті інвестування в іпотечні цінні папери); та по окремому учаснику.

За оцінкою в часі виділяють теперішній фінансовий потік та майбутній (очікуваний), тобто фінансовий потік через певну кількість років, скоригований на інфляцію.

За періодичністю виділяють періодичні, неперіодичні та одноразові (випадкові) фінансові потоки. В системі НПЗ практично всі фінансові потоки будуть періодичними: це і внески учасників, і оплата послуг адміністратора, зберігача, компанії з управління активами. Серед неперіодичних перш за все слід виділити потоки, які виникають в результаті інвестування коштів. Одноразові фінансові потоки

виникають один раз і не повторюються в майбутньому.

За ризиковістю виділяють ризиковий та безризиковий фінансовий потоки. До ризикових відносяться зовнішні потоки, і хоча ризик у зв'язку із жорстким законодавчим регулюванням діяльності Н ПФ не великий, але він все ж існує. Без ризиковими є внутрішні фінансові потоки, насамперед оплата за обслуговування Н ПФ.

За спрямуванням виділяють вхідний фінансовий потік, який охоплює всю сукупність фінансових надходжень від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності і вихідний фінансовий потік, що охоплює сукупність всіх виплат.

За методами обчислення обсягу: валовий – сукупність всіх витрат і надходжень за певний період часу; та чистий - різниця між вхідним та вихідним фінансовим потоком.

За структурою: складні – складаються із декількох потоків; прості – мають просту структуру.

За забезпеченням платоспроможності фінансові потоки поділяться на: ліквідні – це фінансові потоки в грошовій формі, та неліквідні – фінансові потоки в формі низько ліквідних фінансових інструментів.

Таким чином, запропонована класифікація дозволяє систематизувати фінансові потоки та розробити дієвий механізм підвищення ефективності управління ними.

Список використаних джерел:

1. Азаренкова Г.М. Фінансові потоки в системі економічних відносин : монографія / Г.М. Азаренкова. Х. : ВД «ЛНЖЕК», 2006. – ISBN 966-392-098-X
2. Зайков В. П. Теорія і методологія управління фінансовими потоками : дис. ... доктора економ. наук : спец. 08. 00. 10. / В. П. Зайков ; Санкт-Петербург, 2008. – 393 с.
3. Крылов С. И. Стратегический управленческий учет и его роль в управлении финансовыми потоками организации / С. И. Крылов // Управленческий учет. – 2005. – № 3.
4. Майборода, Олег Володимирович. Управління фінансовими потоками підприємства : дис. ... канд. економ. наук : спец. 08. 04. 01 - фінанси, грошовий обіг і кредит / О. В. Майборода ; УАБС НБУ - Суми : [Б. В.], 2006. – 244 с.
5. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, Б. І. Сюркало. - Суми: Університетська книга, 2009. - ISBN 978-966-680-439-9